Havale evleri ve qiaopi ağları

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Qiaopi

Singapur'daki Çinli göçmenler kazançlarının büyük bir kısmını Çin'deki ailelerine gönderiyordu. Bunun aracı, para havalesiyle birlikte gönderilen bir mektup olan *qiaopi* idi. Bu mektupların %60'ından fazlası, çoğu erkek olan ebeveynlere ya da büyükanne ve büyükbabalara gönderiliyordu. Bu durum Çin ailesinin ataerkil yapısını yansıtır.[1] Göçmenlerin çoğu yazma bilmediği için mektupları onlar adına profesyonel mektup yazıcıları kaleme alıyor ve mektup başına üç ila altı sent ücret alıyordu.[2]

Qiaopi hem ekonomik hem de toplumsal amaçlara hizmet ediyordu. Memleketteki aileleri geçindiriyor, çocukların eğitimini ve ev yapımını finanse ediyor, ata ayinlerinin masraflarını karşılıyordu. Ayrıca göçmenin ailesindeki ve köyündeki yerini koruyordu. Bu da nihai dönüşü ve soy içindeki konumu için önem taşıyordu. Göçmenler kendi gruplarından yazıcılar aradığı için mektuplar farklı toplulukların lehçeleriyle yazılıyordu. Havale sistemi bu nedenle Singapur'daki Çin topluluğunun lehçe yapısını pekiştiriyordu.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Havale firmaları

Mektuplar ve para, uzmanlaşmış firmalar olan *qiaopiju* tarafından taşınıyordu. 1887'de Singapur'da bu türden 49 firma vardı. Bunların 34'ü Teochew, 12'si Hokkien, ikisi Hakka ve biri Kantonlu işletmeciler tarafından yönetiliyordu. Bu firmalar 1886'da 180.000, üç yıl sonra ise 280.000 qiaopi paketi gönderdi.[3] Yirminci yüzyılın başında Singapur'da yaklaşık 200 havale firması bulunuyordu. Bu sayı, 70 ila 80 firmanın bulunduğu Penang'dan, yaklaşık 50 firmanın bulunduğu Bangkok'tan ve 20 firmanın bulunduğu Cakarta'dan çok daha fazlaydı.[4]

Bu rakamlar Singapur'un bir merkez olarak rolünü gösteriyor. Güneydoğu Asya'nın dört bir yanındaki göçmenlerin havaleleri Singapur üzerinden Güney Çin'e yönlendiriliyordu. Bu da kenti Nanyang ile memleketler arasındaki koridorun ana düğüm noktası haline getiriyordu.[5] Para akışları için bölgesel merkez olma rolü, 1968'deki Asya Doları Piyasası'ndan (Asian Dollar Market) günümüzün aile ofislerine kadar Singapur tarihinin sonraki her döneminde yeniden karşımıza çıkar.

Havale işi nasıl işliyordu

Havale firmaları bir postanenin, bir para transferi işletmesinin ve bir ticaret evinin işlevlerini bir araya getiriyordu. Mektupları ve parayı göçmenlerden, çoğunlukla göçmenlerin mahallelerindeki dükkânlar ve acenteler aracılığıyla topluyor ve memleketlerdeki muhabir firmalar aracılığıyla Çin'deki ailelere ulaştırıyorlardı. Para çoğu zaman nakit olarak taşınmıyordu. Firmalar Singapur'da toplanan fonlarla Çin'e ihraç edilmek üzere mal ya da döviz satın alıyor, ardından muhabirleri elde edilen gelirden ailelere ödeme yapıyordu.[6] Firma bir ücret kazanıyor, ayrıca bekleyen fonlardan (float) ve kur farkından kâr elde ediyordu.

Sistem tamamen güvene dayanıyordu. Göçmenler birikimlerini kendi lehçe gruplarından ve memleketlerinden firmalara teslim ediyor, parayı yıllarca göremeyecekleri ailelerine ulaştıracaklarına güveniyorlardı. Firmalar da kendi sıralarında güvendikleri Çin'deki muhabirlere bağımlıydı. Makbuzlar ve cevap

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

mektupları aynı yoldan geri dönüyor ve teslimatı teyit ediyordu. Dolandırıcılık ya da iflas nedeniyle kayıplar yaşanıyordu. Ancak ağ, bir asrı aşkın süre boyunca dikkat çekici ölçüde güvenilir olduğunu kanıtladı.

Zirve, gerileme ve miras

Havale işi, İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda zirvesine ulaştı ve Singapur'un en kârlı işlerinden biri haline geldi. Çin'deki siyasi değişiklikler ve Singapur'un bir ulus-devlete dönüşmesi sistemi zayıflattıkça firma sayısı 1940'ların sonundaki yaklaşık 200'den 1970'te yaklaşık 60'a düştü.[7] Geri kalan işlerin büyük kısmını Singapur'un Çin bankaları dahil bankalar devraldı. 2013'te qiaopi belgeleri UNESCO Dünya Belleği Kaydı'na (Memory of the World Register) alındı.[8]

Günümüzün uyum (compliance) sorumlusu için havale firmaları rahatsız edici çağrışımlar taşıyor. Parayı, çoğu zaman fonların fiziksel olarak hareket etmesine gerek kalmadan, güvenilir muhabir ağları üzerinden aktaran gayriresmî değer transfer sistemleri, kara parayla mücadelede bilinen bir endişe kaynağıdır. Qiaopi sistemini verimli kılan özellikler, yani kapalı ağlar içindeki güven, ticaret yoluyla mutabakat ve sınırlı belgeleme, günümüzdeki ardıllarının denetlenmesini zorlaştırır. Bu kitabın H. Kısmı, Singapur'un ödeme hizmetlerini ve havale işletmelerini bugün nasıl düzenlediğini inceliyor.

Yaygın bir yanılgı

Singapur'un Çin ağları bazen yalnızca aile bağlarına dayanan kapalı sistemler olarak tanımlanır. Uygulamada ise katmanlıydılar: aile iç çemberi, soy ve yöre derneği bir sonraki çemberi, lehçe grubu daha geniş bir çemberi, Çin topluluğunun bütünü ise en geniş çemberi oluşturuyordu. Her katmanın kendi kurumları ve kendi güven derecesi vardı. Tan Tock Seng ve Seah Eu Chin gibi başarılı tüccarlar Avrupalı ticaret evleriyle ve sömürge yönetimiyle de ilişkiler kurdu. Ağlar, daha geniş ekonomiyle bağlantı kuracak kadar açık, üyeleri arasında yükümlülükleri uygulatacak kadar da kapalıydı.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Notlar

1. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia* (Singapore Chinese Cultural Centre), Erişim tarihi: Eylül 2026: mektupların %60'tan fazlası baba tarafından büyükanne ve büyükbabalara ya da ebeveynlere gönderilmiştir, alıcılar ağırlıklı olarak erkektir. ↩
2. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia*, Erişim tarihi: Eylül 2026: mektuplar çoğunlukla "three to six cents per letter" ücret alan profesyonel mektup yazıcıları tarafından yazılmıştır. ↩
3. Hong Liu ve Huimei Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors: The qiaopi system and diasporic heritage", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020 (özet ve tanıtım): 1887'de 49 qiaopiju vardır, bunların 34'ünü Teochew, 12'sini Hokkien, 2'sini Hakka ve 1'ini Kantonlu işletmeciler kontrol etmektedir; "180,000 packages of qiaopi sent in 1886, which increased to 280,000 three years later". ↩
4. Liu ve Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: yirminci yüzyılın başında Singapur'da yaklaşık 200 qiaopiju bulunmaktadır; Penang'da 70-80, Bangkok'ta yaklaşık 50 ve Cakarta'da 20. ↩
5. Liu ve Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: havale firmaları ve ticari dernekler, Singapur'un Güneydoğu Asya'daki Çin topluluklarını memleketlerine bağlayan başlıca göç koridoru konumunu sağlamlaştırmıştır. ↩
6. Toplanan fonların ticaret ve döviz işlemlerinde kullanılması ve Çin'deki muhabirler aracılığıyla mutabakat dahil havale firmalarının iş modeli hakkında bkz. Liu ve Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors" ve Kwa Chong Guan ve Kua Bak Lim (ed.), *A General History of the Chinese in Singapore*, 2019 içindeki "Money by Mail to China: Qiaopi and Chinese Remittance in Singapore" başlıklı bölüm. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

7. Liu ve Zhang, "Singapore as a nexus of migration corridors", *Asian and Pacific Migration Journal*, 2020: savaş sonrası dönem "golden era" idi; qiaopiju sayısı "declined from its peak of 200 in the late 1940s to about 60 in 1970". ↩
8. "Qiaopi: Remittance letters from Chinese migrants", *Culturepaedia*, Erişim tarihi: Eylül 2026: qiaopi belgeleri "included in the UNESCO Memory of the World Register in 2013". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com